

Plodding i Ljusnan 2023

Analys av insamlat skräp

Table of Contents

Inledning.....	2
Skräpanalys kohagen – vindskyddet.....	3
Skräpanalys vindskyddet – Bruksgården.....	32
Summering i tabellform.....	42
Sammanfattning.....	43
Plast.....	43
Trä.....	43
Metall.....	43

Arrangörer: Nätverket för Hållbarhet i Härjedalen och Bruksvallarnas Kortfiskeområde

Författare: Magnus Widesheim

Kontakt: magwid@tutanota.com

Plats: Funäsdalen

Tid: 2023-09-11

Inledning

Ploddingen, det vill sägs att plocka skräp och paddla, genomfördes vid två tillfällen. Den 26 augusti rensades sträckan kohagen – vindsyddet (Figur 0), en sträcka på cirka 3 km. Vid detta tillfälle deltog 38 personer varav fem dök efter skräp.

Den 2 september rensades sträckan vindsyddet – Bruksgården (Figur 0), en sträcka på cirka 9 km. Då deltog 23 personer varav två som dök efter skräp.

Figur 0. Karta över Ljusnan, del av sträckan mellan Bruksvallarna och Kvarnströmmen. Källa: <https://minkarta.lantmateriet.se/>.

Nedan följer en detaljerad analys av det skräp som samlades in. Analysen inleds med att resultaten från respektive delsträcka presenteras, därefter följer en total sammanställning i tabellform och slutligen görs en sammanfattning.

Skräpanalys kohagen – vindskyddet

Bild 1. Överblick över det insamlade skräpet.

Bild 2. Metallföremål huvudsakligen bestående av burkar för dryck

Bild 3. Fiskedrag. Ytterligare ett tiotal insamlade men ej med på bild.

Bild 4. Ett komplett spännband.

Bild 5. Verktyg av huvudsakligen metall.

Bild 6. Dryckesflaska i plast.

Bild 7. Byggmaterial i plast.

Bild 8. Byggmaterial i träfiber.

Bild 9. Golfbollar av plast. Möjligen från Ramundbergets golfbana.

Bild 10. Komplet bälte med verktygsficka i canvas (troligen bomull) och läder.

Bild 11. Fragment av byggplast och plastsäcker.

Bild 12. Fragment av byggplast.

Bild 13. Ensilageplast med sannolik härkomst från närliggande verksamheter med djurhållning.

Bild 14. Plastsäckar för verksamhetsmaterial, så som jordbruk, byggnation etc.

Bild 15. Se bild 14. Engelssonspåsen är en konsumentförpackning.

Bild 16. Trassel av plastfibrer.

Bild 17. Bildäck med påväxt.

Bild 18. Taggtråd.

Bild 19. Plastpåsar, plastkassar och nätkassar av plast.

Bild 20. Snökäppar, stolpe för elstängsel samt trolig skyddsplast för kablar. Samtliga föremål i plast.

Bild 21. Rep, två av plast och ett av okänt material troligen organiskt.

Bild 22. Plastfragment av okänt ursprung.

Bild 23. Skylt i plast. Sannolikt från restaurangverksamhet i anslutning till Bruksvallarna.

Bild 24. Rakethylsor i plast samt plasthölje till hagelpatron.

Bild 25. Träplankor, stolpe av trä samt plywoodbit.

Bild 26. Fiskelinor i plast. Endast ett exempel visas.

Bild 27. Byggmaterial betongblock.

Bild 28. Konsumentförpackningar av plast.

Bild 29. Fisk snärjd i gammalt garn (spökgarn).

Skräpanalys vindskyddet – Bruksgården

Bild 30. Översikt över det insamlade materialet. På bilden saknas det insamlade materialet av trä (se Bild 39).

Bild 31. Ensilageplast med sannolik härkomst från närliggande verksamheter med djurhållning.

Bild 32. Konsumentförpackningar av plast.

Bild 33. Dryckesförpackningar av metall respektive plast.

Bild 34. Fragment av blomkruka och hink i plast.

Bild 35. Golfbollar av plast. Möjligen från Ramundbergets golfbana.

Bild 36. Skyltar av plast.

Bild 37. Klädset bestående av kalsonger i bomull och plast, strumpa i plast och del av sko i läder.

Bild 38. Förpackningsmaterial i plast för såväl konsumentartiklar som byggvaror.

Bild 39. Plankor och stolpar av trä. Minst en bräda var tryckinpregnerad. Skylt av plywood.

Summering i tabellform

Tabell 1. Summering av det insamlade materialet.

Typ av skräp	Plast	Trä	Metall	Övrigt	Mängd
Bildäck	X				4 kg
Burkar för dryck			X		10 st
Byggmaterial, plast	X				6 m ²
Byggmaterial, betongblock				X	10 kg
Byggmaterial, fiberplattor		X			0,25 m ²
Bälte				X	1,5 m
Ensilageplast	X				300 m ² *
Fibrer, syntet	X				0,2 kg
Fiskedrag			X		10 st
Fiskelinor	X				
Flaskor för dryck	X				3 st
Golfbollar	X				25 st
Kläder	X			X	0,2 kg
Konsumentförpackningar	X				1,5 m ²
Metall, övrigt			X		0,5 kg
Patronhölje	X				1 st
Plankor		X			
Plankor, tryckimpregnerade		X		X	1 kg
Plastfragment	X				2 m ²
Plastsäckar, avfall	X				3 m ²
Plastsäckar, verksamhetsmaterial	X				5 m ²
Påsar/kassar, konsumentvaror	X				4 m ²
Raketer, behållare	X				2 st
Rep, organiskt material				X	3 m
Rep, syntet	X				10 m
Skivor, plywood		X			1 kg
Skyltar	X				1 m ²
Snökäppar (vägpinnar)	X				5 st + fragment
Spännband	X		X		5 m
Stolpar		X			
Taggtråd			X		2 m
Verktyg	X		X		0,3 kg

* För beräkning av ytan, vänligen kontakta författaren

Sammanfattning

Det insamlade skräpet domineras i antal av plastprodukter. Viktmässigt dominerar däremot plankor och stolpar av trä.

Plast

Totalt insamlad mängd: ca 320 m²

Den insamlade plasten utgörs till största delen av plast från verksamheter. Ensilageplastens totala yta uppgår till ca 300 m² *, medan plastsäckar och byggmaterial i plast uppgår till 10-15 m².

Anledningen till att plastens mängd anges i m² är att det är storleken på ytan som avgör hur många plastfragment som kan bildas. När 1 m² plast bryts ner till 1 mm² plastfragment (stor mikroplastbit) bildas 1 miljon plastfragment. När 1 m² plast bryts ner till 1 µm² plastfragment (liten mikroplastbit) bildas 1 000 miljarder plastfragment, som inte går att uppfatta med mänsklig syn.

Årets insamlade ensilageplast skulle kunna ha gett upphov till $3,2 \cdot 10^8$ (320 miljoner) - $3,2 \cdot 10^{12}$ (320 000 miljarder) plastfragment.

Den helt övervägande delen av ensilageplasten samlades in på sträckan kohagen – vindskyddet. Detta kan ha flera orsaker:

- Det mesta av ensilageplasten hanteras i detta område.
- Det mesta av ensilageplasten hanteras norr om kohagen. Ljusnans meandring i kombination med växtlighet utgör ett effektivt filter på sträckan kohagen – vindskyddet.
- Det finns ensilageplast på sträckan vindskyddet – Bruksgården som vi inte sett eller haft möjlighet att plocka upp.

Enligt Tomas Grubb på Härjeåns får de inte upp någon plast när de rensar sina galler framför turbinerna i Kvarnströmmens kraftverk. Det som fastnar på deras galler är framför allt pinnar, gräs, barr och löv. Gallerhålens storlek är ca 2 x 2 cm.

Trä

Totalt insamlat tryckimpregnerat trä: 1 kg

Av det trämaterial som insamlats var det endast en bräda som var tydligt tryckimpregnerad. Vissa av stolparna hade beslag för elstängsel.

Metall

Totalt insamlad mängd: 1 kg

Årets skörd av burkar för dryck uppgick till 10 st. Vissa av burkarna var intakta medan andra brutits sönder och utgör stor fara för t ex betande boskap.

Fiskedragen var i de flesta fall förbundna med fiskelinor. I några fall förekom blysänken.

* För beräkning av ytan, vänligen kontakta författaren